

Redaktören har ordet

Tjugonio år med Kulturella Perspektiv

2020 har på många sätt varit ett omtumlande år. Många av oss har nog fått anledning att fundera över vad som är viktigt i livet och även formulerat frågor kring vad vi vill prioritera framdeles. De förändringar vi ställts inför har fört med sig en ökad medvetenhet på flera plan.

För min egen del har det inneburit att jag efter tjugonio år nu bestämt mig för att i och med 2020 års utgång lämna uppdraget som chefredaktör för *Kulturella Perspektiv – Svensk etnologisk tidskrift*.

Tjugonio år är en lång tid, och jag har levt med tidskriften i stort sett dygnet runt, vid sidan av andra åtaganden och uppdrag vid lärosäten i Umeå, Lund, Falun och Kalmar. Det har varit fantasiskt intressanta och lärorika år.

I början av 1990-talet fanns det redan en aktiv och stimulerande doktorandmiljö i entologi vid Umeå universitet, och när Billy Ehn vid denna tid tillträdde som ny professor i etnologi bidrog han till att miljön fylldes på med ytterligare positiv energi.

Jag hade redan varit verksam som redaktör för några tidskrifter, *Thule – Norrländsk kulturtidskrift* och den finlandssvenska litterära tidskriften *Horisont*, samt

blivit redaktör för Kungl. Skytteanska Samfundets vetenskapliga skriftserie. Med dessa erfarenheter i bagaget insåg jag att det fanns utrymme för en ny nationell vetenskaplig tidskrift inom det etnologiska och kulturvetenskapliga forskningsfältet i Sverige.

Jag fick till ett möte med Billy där jag närmare kunde utveckla mina idéer och att jag ville initiera tillkomsten av något alldeles nytt i etnologisverige, dvs. en helt ny etnologisk tidskrift. Det skulle innebära att vi på ett betydelsefullt sätt kunde bidra till att ta initiativ för att vitalisera, introducera, diskutera och i tryckt form kunna utge det som formulerades vid forskarborden. Lät detta som ett realiserbart och väsentligt projekt, undrade jag.

Den receptive och kloke Billy var inte svår att få med på noterna, han insåg snart vad detta initiativ skulle kunna betyda för den relativt unga etnologiska institutionen. Jag sträckte snabbt fram min högra hand över bordet för att säkra det hela, och Billy kunde inte göra annat än att sträcka fram sin hand och sedan var det klart. Underförstått: nu kör vi!

Snart var hela institutionen involverad.

Planer lades upp, artiklar flöt in och lästes och granskades. Entusiasmen var stor och det första 52-sidiga numret utkom 1992. Texterna skrevs in och bröts om på en liten bärbar Macintosh Powerbook, en modell som precis då blev tillgänglig på marknaden. Det hela fungerade tack vare Anders Häggström, som var den ende bland doktoranderna som rent tekniskt och praktiskt kunde hantera denna för tiden avancerade men svärbemästrade dator. Anders insatser för tillkomsten av KPs premiärnummer var helt avgörande. Jag fick förmånen och det hedrande uppdraget att vara KPs chefredaktör, och har så varit sedan dess. En stor utmaning.

Under de första åren var det en särskild händelse varje gång när ett nytt nummer kom från bokbinderiet och lades på bordet. Jag kommer inte ihåg hur det egentligen gick till men ganska snart var antalet prenumeranter uppe i 400–500 personer, bibliotek och institutioner. Hela personal-

styrkan samlades i det stora ämnesrummet på institutionen och kuvert plockades fram, adresslistor skrevs, etiketter klistrades på, tidskrifterna stoppades i kuvert och allt lades i kartonger för vidare befordran till posten. Efteråt plockades det fram kaffe med bröd, gemenskapen var stor, alla var med, och ja, det är lätt att bli en smula nostalgisk...

Och så här 29 år och 116 nummer senare kan vi nog kosta på oss att vara lite stolta över den gångna tiden och det myckna arbetet. I stort sett var tredje månad året runt, decennium efter decennium, har det legat ett nytt nummer färdigt för leverans.

Ca 900 artiklar och texter har publicerats genom åren och drygt 700 författare har medverkat. Åtskilliga enskilda nummer, särskilt temanummer, har blivit flitigt använda i undervisning och seminarier vid olika lärosäten i landet. Många etnologer och andra forskare inom det

kulturvetenskapliga fältet har publicerat sina allra första vetenskapliga texter i *Kulturella Perspektiv*, andra har ofta återkommit i spalterna.

Tillsammans med den avgående redaktionskommittén vill jag rikta ett varmt tack till alla som medverkat i *Kulturella Perspektiv* liksom till alla våra trogna läsare. Vi hoppas att ni fortsätter att följa tidskriften när den från och med 2021 övergår till att enbart utkomma som digital utgåva.

Den nya redaktionskommittén önskas all lycka!

Det nummer du håller i din hand blir således det sista fysiska numret av *Kulturella Perspektiv*. Det är ett temanummer som innehåller två avdelningar där folklorister

och etnologer från Nordisk etnologi vid Åbo Akademi diskuterar utifrån begreppen *Skam* och *Smart*.

Numret avslutas med att Billy Ehn och Inger Ehn Knobblock i text och bild i artikeln ”Romarinnor” berättar om sina iakttagelser efter vandringar i Rom. Det är den kvinnliga blicken som är i focus.

PS. Se vänligen i det bifogade följebrevet och på bakre omslagets insida där den tillträdande redaktörgruppen informerar om de förändringar som väntar när *Kulturella Perspektiv* från och med 2021 enbart blir tillgänglig fullt ut genom Open Access.

*Roger Jacobsson, docent,
chefredaktör*